

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH VA BANDLIK
VAZIRINING
BUYRUG'I**

**Xodim bilan to'liq yakka tartibdagi moddiy javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning) to'liq moddiy
javobgarligi to'g'risida shartnoma tuzish bo'yicha tavsiyalarni tasdiqlash haqida**

O'zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksining 343-moddasiga muvofiq **buyuraman**:

1. Xodim bilan to'liq yakka tartibdagi moddiy javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning) to'liq moddiy javobgarligi to'g'risida shartnoma tuzish bo'yicha tavsiyalar ilovaga muvofiq tasdiqlansin.
2. Mazkur buyruq O'zbekiston Kasaba uyushmalari Federatsiyasi va O'zbekiston Savdo-sanoat palatasi bilan kelishilgan.
3. Ushbu buyruq rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Vazir

Тошкент ш.
2023 йил 15 май,
11-2023/В сон

Musayev B. A.

Келишилди:

**Ўзбекистон Savdo-sanoat
палатаси Раиси**

Тошкент ш.
2023 йил 05 май,

Vaxabov D. A.

**Ўзбекистон Қасаба уюшмалари
Федерацияси раиси**

Тошкент ш.
2023 йил 12 май,

Рафиқов К.М.

O'zbekiston Respublikasi kambag'allikni
qisqartirish va bandlik vazirining 2023-yil
15-maydagi 11-2023/B-son buyrug'iga

ILOVA

**Xodim bilan to'liq yakka tartibdagi moddiy javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning)
to'liq moddiy javobgarligi to'g'risida shartnoma tuzish bo'yicha**

TAVSIYALAR

Mazkur Tavsiyalar xodim bilan to'liq yakka tartibdagi moddiy javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning) to'liq moddiy javobgarligi to'g'risida shartnoma tuzish bo'yicha tavsiyalarni belgilaydi.

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Tavsiyalarda quyidagi asosiy tushunchalardan foydalaniladi:

to'liq moddiy javobgarlik – to'liq moddiy javobgarlik to'g'risidagi shartnoma asosida pul yoki tovar qimmatliklari bilan bevosita muomala qilayotgan xodimga ishonib topshirilgan qimmatliklarning but saqlanishini ta'minlamaganlik uchun qo'llaniladigan javobgarlik turi;

yakka tartibdagi to'liq moddiy javobgarlik to'g'risida shartnoma – pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlash maqsadida ushbu qimmatliklar bilan bevosita muomala qilayotgan xodim va ish beruvchi o'rtasida tuziladigan shartnoma;

jamoaning (brigadaning) to'liq moddiy javobgarligi to'g'risida shartnoma – xodimlar o'ziga topshirilgan qimmatliklarni saqlash, ularga ishlov berish, ularni sotish (chiqarish), tashish, qo'llash yoki ulardan boshqacha tarzda foydalanish bilan bog'liq bo'lgan alohida ish turlarini birgalikda bajarganda, shuningdek har bir xodimning zarar yetkazganlik uchun javobgarligini chegaralash va u bilan yakka tartibdagi to'liq moddiy javobgarlik to'g'risida shartnoma tuzish imkoni bo'lmaganda ish beruvchi va jamoa (brigada) o'rtasida tuziladigan shartnoma.

2. Xodim bilan to'liq yakka tartibdagi moddiy javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning) to'liq moddiy javobgarligi to'g'risida shartnomaning namunaviy shakli mazkur Tavsiyalarning ilovasida nazarda tutilgan.

**2-bob. Yakka tartibdagi to'liq moddiy javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning) to'liq moddiy
javobgarligi to'g'risida shartnomalarga qo'yiladigan talablar**

3. Yakka tartibdagi to'liq moddiy javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning) to'liq moddiy javobgarligi to'g'risida shartnomalarda quyidagilar ko'rsatilishi kerak:

davlat organi yoki boshqa tashkilotning nomi, ish beruvchi va xodimning (xodimlarning) (bundan buyon matnda taraflar deb yuritiladi) egallab turgan lavozimi, familiyasi, ismi va otasining ismi;

xodimga yoki jamoaga (brigadaga) topshiriladigan pul yoki tovar qimmatliklarining nomi, soni va holati (butligi);

taraflarning huquqlari, majburiyatlari va javobgarligi;

xodimning moddiy javobgarligini istisno etuvchi holatlar;

yetakzilgan zarar uchun to'liq moddiy javobgarlik xodimning zimmasiga yuklatiladigan holatlar;

xodim yoki jamoa (brigada) tomonidan ish beruvchiga zarar yetkazilganda ushbu zararining miqdori va uni aniqlash tartibi;

turaflarning rekvizitlari.

4. Xodim yoki jamoa (brigada) ularga ishonib topshirilgan pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlashda quyidagi huquqlarga ega:

xodim yoki jamoa (brigada) ish beruvchi yoki uning vakilidan ularga ishonib topshirilgan pul yoki tovar qimmatliklarini but holda qabul qilish;

xodimga yoki jamoa (brigadaga) ishonib topshirilgan pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlash uchun tegishli hujjat va ma'lumotlar bilan tanishish;

xodim yoki jamoa (brigada) o'ziga ishonib topshirilgan pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlash uchun zarur shart-sharoitlarga ega bo'lish.

5. Xodim yoki jamoa (brigada) o'ziga ishonib topshirilgan pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlashda quyidagilarga majbur hisoblanadi:

xodim yoki jamoa (brigada) o'ziga ishonib topshirilgan pul yoki tovar qimmatliklarini but saqlash va ularga shikast yetkazmaslik;

xodimga yoki jamoaga (brigadaga) ishonib topshirilgan tovar qimmatliklarni qarovsiz qoldirmaslik;

tabiiy yoki texnogen xususiyatga ega halokatlar, ishlab chiqarishdagi avariya, ishlab chiqarishdagi baxtsiz hodisalar, yong'inlar, toshqinlar, zilzilalar, epidemiya yoki epizootiya ro'y bergan taqdirda, shuningdek boshqa shaxslar tomonidan pul yoki tovar qimmatliklari talon-taroj qilinganda bu haqda shu kunning o'zida og'zaki yoki yozma yoxud elektron shaklda ish beruvchiga yoki uning vakiliga xabar berish.

6. Ish beruvchi pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlashda quyidagi huquqlarga ega:

xodimdan yoki jamoadan (brigadadan) pul yoki tovar qimmatliklarini but holda saqlanishini talab qilish;

aybdor bo'lgan xodimdan yoki jamoadan (brigadadan) zararining o'rnini qoplashni talab qilish;

moddiy zarar yetkazilgan aniq sharoitlarni hisobga olgan holda zararni aybdor bo'lgan xodimdan yoki jamoadan (brigadadan) to'liq yoki qisman undirishdan voz kechish.

7. Ish beruvchi pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlashda quyidagilarga majbur hisoblanadi:

xodimga yoki jamoaga (brigadaga) pul yoki tovar qimmatliklarini but holda topshirish;

xodimga yoki jamoa (brigadaga) ishonib topshirilgan pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlash uchun tegishli hujjat va ma'lumotlar bilan tanishtirish;

xodimga yoki jamoaga (brigadaga) pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlash uchun zarur shart-sharoitlar yaratish.

8. Zarar uni bartaraf etib bo'lmaydigan kuch, oqlangan xo'jalik tavakkalchiligi, oxirgi zarurat yoki zaruriy mudofaa yoxud ish beruvchining xodimga ishonib topshirilgan mol-mulkni saqlash uchun zarur shart-sharoitlarni ta'minlash bo'yicha majburiyatini bajarmaganligi oqibatida yuzaga kelgan hollarda xodimning moddiy javobgarligi istisno etiladi.

9. Yetkazilgan zarar uchun to'liq miqdordagi moddiy javobgarlik quyidagi hollarda xodimning

zimmatisiga yuklatiladi:

to'liq moddiy javobgarlik to'g'risidagi shartnoma asosida o'ziga ishonib topshirilgan qimmatliklarning kamomadida;

xodim tomonidan bir martalik hujjat (masalan, tovar-moddiy qimmatliklarni olish ishonchnomasi, qabul qilish-topshirish dalolatnomasi) bo'yicha olingan boyliklarning but saqlanishi ta'minlanmaganda;

qasddan zarar yetkazilganda;

alkogolli ichimlikdan, giyohvandlik yoki toksik modda ta'siridan mastlik holatida zarar yetkazilganda;

xodimning sud tomonidan aniqlangan jinoiy harakatlari natijasida zarar yetkazilganda;

ma'muriy huquqbuzarlik natijasida zarar yetkazilganda, agar bu tegishli davlat organi yoki sud tomonidan aniqlangan bo'lsa;

davlat sirlarini yoki qonun bilan qo'riqlanadigan boshqa sirni (tijorat, xizmat sirini yoki boshqa sirlarni) tashkil etuvchi ma'lumotlar oshkor qilinganda;

xodim mehnat majburiyatlarini bajarmagan taqdirda zarar yetkazilganda.

10. Yakka tartibdagi to'liq moddiy javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning) to'liq moddiy javobgarligi to'g'risida shartnoma bir xil kuchga ega bo'lgan kamida ikki nusxada yozma shaklda tuziladi.

Yakka tartibdagi to'liq moddiy javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning) to'liq moddiy javobgarligi to'g'risida shartnoma taraflar tomonidan imzolanadi.

11. Yakka tartibdagi to'liq moddiy javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning) to'liq moddiy javobgarligi to'g'risida shartnomaning bir nusxasi xodimga yoki jamoaning (brigadaning) har bir a'zosiga beriladi, boshqasi (boshqalari) ish beruvchida saqlanadi.

Bunda, yakka tartibdagi to'liq moddiy javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning) to'liq moddiy javobgarligi to'g'risida shartnomaning nusxasi xodimga yoki jamoaning (brigadaning) har bir a'zosiga uni olganligi to'g'risidagi imzosini qo'ydirgan holda taqdim etiladi.

Xodim bilan to'liq yakka tartibdagi moddiy
javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning)
to'liq moddiy javobgarligi to'g'risida
shartnoma tuzish bo'yicha tavsiyalarga

ILOVA

**Xodim bilan to'liq yakka tartibdagi moddiy javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning) to'liq moddiy
javobgarligi to'g'risida shartnomaning**

NAMUNAVIY SHAKLI

____-son shartnoma

« ____ » _____ 20 ____-yil

(shartnoma tuzilgan joy)

1. _____

(tashkilot to'liq nomi va rahbarining familiyasi, ismi va otasini ismi)

_____ nomidan
(bundan buyon matnda ish beruvchi deb yuritiladi) va fuqaro

_____ (familiyasi, ismi va otasining ismi)

(bundan buyon matnda xodim yoki jamoa (brigada) deb yuritiladi) o'rtasida mazkur shartnoma quyidagilar haqida tuzildi:

2. Xodimning yoki jamoaning (brigadaning) egallab turgan lavozimi _____

_____.

3. Xodimga yoki jamoaga (brigadaga) topshiriladigan pul yoki tovar qimmatliklari nomi, soni va holati (butligi): _____

_____.

4. Xodim yoki jamoa (brigada) ularga ishonib topshirilgan pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlashda quyidagi huquqlarga ega:

xodim yoki jamoa (brigada) ish beruvchi yoki uning vakildan ularga ishonib topshirilgan pul yoki tovar qimmatliklarini but holda qabul qilish;

xodimga yoki jamoa (brigadaga) ishonib topshirilgan pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlash uchun tegishli hujjat va ma'lumotlar bilan tanishish;

xodim yoki jamoa (brigada) o'ziga ishonib topshirilgan pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlash uchun zarur shart-sharoitlarga ega bo'lish.

5. Xodim yoki jamoa (brigada) o'ziga ishonib topshirilgan pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlashda quyidagilarga majbur hisoblanadi:

xodim yoki jamoa (brigada) o'ziga ishonib topshirilgan pul yoki tovar qimmatliklarini but saqlash va ularga shikast yetkazmaslik;

xodimga yoki jamoaga (brigadaga) ishonib topshirilgan tovar qimmatliklarni qarovsiz qoldirmaslik;

tabiiy yoki texnogen xususiyatga ega halokatlar, ishlab chiqarishdagi avariylar, ishlab chiqarishdagi baxtsiz hodisalar, yong'inlar, toshqinlar, zilzilalar, epidemiyalar yoki epizootiyalar ro'y bergan taqdirda, shuningdek boshqa shaxslar tomonidan pul yoki tovar qimmatliklari talon-taroj qilinganda bu haqda shu kunning o'zida og'zaki yoki yozma yoxud elektron shaklda ish beruvchiga yoki uning vakiliga xabar berish.

6. Ish beruvchi pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlashda quyidagi huquqlarga ega:

xodimdan yoki jamoadan (brigadadan) pul yoki tovar qimmatliklarini but holda saqlanishini talab qilish;

aybdor bo'lgan xodimdan yoki jamoadan (brigadadan) zararning o'rnini qoplashni talab qilish;

moddiy zarar yetkazilgan aniq sharoitlarni hisobga olgan holda zararni aybdor bo'lgan xodimdan yoki jamoadan (brigadadan) to'liq yoki qisman undirishdan voz kechish.

7. Ish beruvchi pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlashda quyidagilarga majbur hisoblanadi:

xodimga yoki jamoaga (brigadaga) pul yoki tovar qimmatliklarini but holda topshirish;

xodimga yoki jamoa (brigadaga) ishonib topshirilgan pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlash uchun tegishli hujjat va ma'lumotlar bilan tanishtirish;

xodimga yoki jamoaga (brigadaga) pul yoki tovar qimmatliklarining but saqlanishini ta'minlash uchun zarur shart-sharoitlar yaratish.

8. Yetkazilgan zarar uchun to'liq miqdordagi moddiy javobgarlik quyidagi hollarda xodimning zimmasiga yuklatiladi:

to'liq moddiy javobgarlik to'g'risidagi shartnoma asosida o'ziga ishonib topshirilgan qimmatliklarning kamomadida;

xodim tomonidan bir martalik hujjat (masalan, tovar-moddiy qimmatliklarni olish ishonchnomasi, qabul qilish-topshirish dalolatnomasi) bo'yicha olingan boyliklarning but saqlanishi ta'minlanmaganda;

qasddan zarar yetkazilganda;

alkogolli ichimlikdan, giyohvandlik yoki toksik modda ta'siridan mastlik holatida zarar yetkazilganda;

xodimning sud tomonidan aniqlangan jinoiy harakatlari natijasida zarar yetkazilganda;

ma'muriy huquqbuzarlik natijasida zarar yetkazilganda, agar bu tegishli davlat organi yoki sud tomonidan aniqlangan bo'lsa;

davlat sirlarini yoki qonun bilan qo'riqlanadigan boshqa sirni (tijorat, xizmat sirini yoki boshqa sirlarni) tashkil etuvchi ma'lumotlar oshkor qilinganda;

xodim mehnat majburiyatlarini bajarmagan taqdirda zarar yetkazilganda.

9. Zarar uni bartaraf etib bo'lmaydigan kuch, oqlangan xo'jalik tavakkalchiligi, oxirgi zarurat yoki zaruriy mudofaa yoxud ish beruvchining xodimga ishonib topshirilgan mol-mulkni saqlash uchun zarur shart-sharoitlarni ta'minlash bo'yicha majburiyatini bajarmaganligi oqibatida yuzaga kelgan hollarda xodimning moddiy javobgarligi istisno etiladi.

10. Yakka tartibdagi to'liq moddiy javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning) to'liq moddiy javobgarligi to'g'risida shartnomaning bir nusxasi xodimga yoki jamoaning (brigadaning) har bir a'zosiga beriladi, boshqasi (boshqalari) ish beruvchida saqlanadi.

Bunda, yakka tartibdagi to'liq moddiy javobgarlik yoki jamoaning (brigadaning) to'liq moddiy javobgarligi to'g'risida shartnomaning nusxasi xodimga yoki jamoaning (brigadaning) har bir a'zosiga uni olganligi to'g'risidagi imzosini qo'ydirgan holda taqdim etiladi.

Taraflarning yuridik manzillari va rekvizitlari:

Xodim yoki jamoa (brigada)

Ish beruvchi

(familiyasi, ismi va otasining ismi)

(familiyasi, ismi va otasining ismi)

(pasport yoki ID-karta ma'lumotlari)

(tashkilot nomi)

(manzil, telefon raqam)

(manzil, telefon raqam)

(pasport seriyasi va raqami)

(STIR va bank rekvizitlari)

(sana va imzo)

(sana, imzo va muhr)